

АУЫЛ МЕН АСТАНА

(1984 ж., «Жалын» баспасы)

АДАМ ЕРКІ

Адам еркі –

тағдырдың ырқында ма,

Тағдыр қысып, қымқырып, қымтуда ма?

Нала-мұңы жұғатын сыртында ма?

Бақыт-бағы кілттеулі құлпында ма?

Нала-мұңы неліктен бізге үйірсек!

Бақыты ғой аңсайтын –

біз күйінсек.

Тағдыр дейміз – сапарды бір қиыр шет,

Тағдыр дейміз – талқыны бір бүйір сот.

Тағдыр,

тағдыр... кейде ол күндей жарық,

Жүрегінді жүргені бірге айналып.

Бірге күліп өзіңмен, бірге ойланып

Міне, осылай жүресің тағдырыңнан

Бір мұқалып,

жұқарып, бір қайралып.

Дей алмаймын:

біз оның ырқындамыз,

Айтайын ба,

айтайын, сыр тыңдаңыз:

Найзағайдай жарқылдап ойнағанбыз

Төніп келген тағдырдың бұлтында біз.

Тағдыр – тәлкек жасқанып бұқпаласаң,

Тағдыр – талқы,
талқыға тік қарасаң.
Бұқпалау мен тік қарау – жүрек ісі,
Жүрек ісі бола ма құптамасаң.

* * *

Ақ көңілімнен әуелден таяқ жеуші едім,
Сонда да бірақ «болмаймын арам» деуші едім.
Қиналған болса, кіммен де болса бөліскем,
Көңілімнің құйттай кебегі менен кеусенін.

Санымды талай соқтырған кейбір «соққандар»
Сонда да самғап кеткен жоқ асып көп таулар.
Мен болсам біраз барымның бәрін шашып ап,
Қиналдым талай,
қиын боп жасау жоқтан бар.

Сонда да бар ғой, мен дағы көштен қалғам жоқ
Аяңымда да, ілбуімде де жалған жоқ.
Ақ көңілімнен әлі де таяқ жеп жүрмін,
Бір мінімде де...
жалғандық бірақ болған жоқ.

АҚШЫҒАНАҚ

Шығанақ десе –

шығанақ,

Құп-құйттай мүйіс – шым қайрақ,

Күн нұрыменен бірге ойнап,

Жататын еді-ау,

жарықтық,

Бір жағын Тосын құм жайлап,

Бір жағын жазық қыр жайлап.

Азғантай ауыл анталап,

Алдымнан ылғи шығатын.

Көзімнің алдын қалқалап

Кіреуке мұнар тұратын.

Жолбасшы досым көлікті

Қорымға қарай бұратын.

Санам да сол сәт тыңайып,

Сағым да бір сәт сынатын...

Анау бір ылди анау сай,

Бөлек пе, құрғыр, ауасы-ай.

Балалық дәурен, балауса ай,

Бір ғана сәтке оралшы-ай....

АЛМАСУ

Қайғырма, қалқам, беліңді енді бу бекем,
Қазаға – қабір қара жер деген қу мекен.
Суытпай қоймас... қырық күн қара жамылдың,
Сыңсыды дауыс: «Сорлы боп неге туды екем».

Құйқа тамырды шымыр да шымыр қасыған,
Қайғыдан туған, қасіреттен туған – асық ән.
Жоқтаған кезде, жоғалтқан кезде туған ба,
Адамның бақыт айналып кетіп басынан.

Сыңсыды дауыс.

Сыңсытты созып сорлы әйел,
Үздігіп үні үзіліп барып қалды-ай ол.
Қыршындай жігіт қиылып түссе көгінен,
Қайыспай қалай шыдасын мынау қайран ел.

Уыздай әйел уысында жүрген алтыннан
Айрылып қалып, маңдайын соғып шарқ ұрған.
Мереке – бақыт, мезгілсіз шақта мерт болды,
Арыстан – Арман айына қарай талпынған.

Қайғылы қаза осы деп пе едің ел көрген,
Бұдан да бұрын мерт болған Арман жерленген.
Талайлар қалған қанағат тілеп тіріге,
Талайлар қалған салауат сұрап өлгеннен.

Япырмай, бірақ,

санамда менің шырмалған,

Талдырмаш әйел талықсып, талып сұрланған,
Өлер-ақ деп ем, тірі екен, тірі!

Кейін мен

Жайлаудан көрдім, шығырдан және қырманнан.

Сиыр фермаға сүт алып келіп арбамен,
Ілесіп соған ілігімізге барған ем.
Жолшыбай соған жолаушы біреу кезігіп,
Қаралы жанды қажағаны үшін қарғап ем...

Қарғаппын бекер, қарғысым менің өтпеді,
Күйеуге шықты ол... Елес боп қалды өткені.
Сендер де қайта алмасады екенсіңдер ғой,
О, адамзаттың ызғарлы қысы мен көктемі!

* * *

Алыс-алыс, алыс қалды...

Туған ауыл қалды алыс,

Сағыныш та сейілгендей балалықтай алданыш.
Сары жотада біз иіскеген селдірепті боз жусан,
Сары қопада сыбызғыдай сидиыпты сары қамыс.

Саумал көлдер сабасынан ортайыпты, ашыпты,
Сағым белдер ажарынан әр тайыпты, жасыпты.
Сары даланы көктеп-шандып асфальт жолдар басыпты,
Көк «Волгалар, сұр «Волгалар» қаусырыпты қашықты.

Жә, несі бар,

көл орнында көлбеп жатыр көк егін,

Бел орнында – Байқоңыр.
Ел алдында көтеріп тұр қазағымның беделін.
Өзі көктеп, өзі өрнектеп құлпыртатын бұл дала
Көріп жатыр, көрсін енді... шебер қолдар «өнерін».

Сонда қалай?

Туған ауыл алыс дейміз неге біз,
Алыстаған ауыл емес, ауырлаған денеміз.
Қазір, сірә, ауыл үшін ауырмайды баяғыдай жанымыз,
Ал әйтпесе, сол орнында туған құйттай төбеміз.

Алыс-алыс,

алыстаса туған ауыл санаңда,
Туған жерді түрленттің деп кейимісің заманға.
Жер өзгерер, ел өзгерер... сен өзгерді екен деп,
Махаббатын өзгерте ме әлдилеген анаң да?

АРАЛТӨБЕ

Алакөлде

Аралтөбе

Неге жалғыз неге оқшау?

Жалғыз қалар –

Адам-пенде,

Төбе бірақ оған тең бе?

Әттең, сыры көмексі-ау...

Неге айрылған жотадан.

Жау бөлді ме,

Жел бөлді ме,
Бөлді ме әлде басқа зіл.
Алакөлде
Аралтөбе -
Мәңгі жаңа, мәңгі көне
Тірі ескерткіш – тас дәуір.

Қайырлаған кеме емес пе,
Майып болған дене емес пе
Мұз құрсаған заманда?
Кеме болса – тұрқы мықты,
Дене болса – рухы мықты
Айналғаны аралға.

Алакөлде
Аралтөбе
Жалғыз деме, бар жүзіп.
Айдындағы Жер елшісі
Ол мәңгінің көне елшісі,
Мәңгілікпен арамызға
Түсірмейік мәңгі жік!

АРҚАЛДЫ

Арқалды – ар жағы құм, бер жағы қыр,
Жолаушы құм жағында болған ығыр.
Жотаға шыққан бетте айқай салып:
«Арқаның басы ғой деп алдағы бұл».

Жотаға шыға сала бұлақ тапса,
Алакөл ар жағында сылаң қақса,

Зарығып туған жерге тисе табан,
Адамға рақат бар ма бұдан басқа.

Дәл сондай рақат кешіп көрмегесін,
Сағыну қиын туған жердің төсін.
Махаббат – арып-ашып сүйе білу,
Топырақ, жер киесін, ел мүддесін.

...Жас Шоқан Қашқар жақтан қажып өтіп,
Жотаға жеткен осы тәжім етіп,
Таяғын қадай салған шығар, бәлкім,
- Арқаның алды ғой, - деп қызық етіп.
Көк мұнар көлді көріп, одан әрі
Көкшенің түсті ме еске жағалауы.
Тұрды ма ес жия алмай сағыныштан
Көзінен жас боп тамып жан алауы.
Сол ма екен «Арқа алда» деп айқай салған,
Басқа ма,
кім айтқанын қайдам... қайдам?..
Сағынған Сарыарқаны біреу шығар,
Жер атын дәстүр жоқ қой ойдан қойған.

АТАҚ

Баяғыда көп қазақ Мекке барған,
Шығындалған, шашылған, көп тоналған.
Байлық шашып қажылық атақ алған,
Атақ болған –
ақылы жеткен арман.

Қарлығаштай – құйттай самолетпенен.
Туған жерім төбесіне көтеріп,
Қала берер менен төмен... төп-төмен.

Қала берер менен төмен... төп-төмен,
Жүрегімді жылытып бір отпенен.
Мен ұшамын,

мен кетемін дәм айдап,
Тағдыр жазған сапарымды шектемен.

Тағдыр жазған сапарымды шектемен,
О, туған жер, келем бірақ, көп келем.
Кейде налып, кейде талып келермін,
Қарлығаштай – самолетпен, көкпенен

Қарлығаштай – самолетпен, көкпенен,
Сағынған сәт жаңылыспай деп келем
Алақандай құйттай әуе портыңмен
Қағып алсаң –

басқа бақыт жоқ дер ем.

* * *

Бар дүниенің бастауы –
Жан-дүниенді жасытпа.
Бәрі өтеді...

қас қағым,
Ұмытуға асықпа.

Жәбірленбе, жеріме,
Жетер жебеп оттай нұр.
Егінің мен еліңе
Бір түйір дән баптай жүр,
Бір шырқар ән сақтай жүр.

Бауыржан Момышұлымен қоштасу

Айтшы,
қайысты ма қабырғаң?
Қалай екен хас батырдан айырылған?!
Қайысты ма қабырғаң,
Қалай екен айырылған –
Дүбірлеген дабылдан,
Дәуірлеген айбыннан.
Намыстанса – найзағай,
Найзағайы жай буған.
Еркелесе еліне,
Құлашы кең жайылған.
Тек дұшпанға оқ атқан,
Достары үшін ой қуған.
Қара нөсер үйіріп,
Құйып-құйып алатын.
Ну ормандай бұйығып,
Күрт түйіліп қалатын.
От пен судан жаралған,
Отаны үшін жанатын,
Бірақ аман қалатын,
Биік шыңға қанатын
От жалатып қағатын.

Келер ғасыр келбетіне, қарар ма екен таңданып,
Мылтық атқан соңғы комбат... аңыз болып қалғандай.
Мылтық атқан соңғы комбат,
Соғыс көрген соңғы солдат,
Аңыз болып қала ма?!
Сол аңыздың бас Батыры – Бауыржандай бауыр етің
бола ма?!

Айтшы, халқым,
енді соғыс болмайтыны рас қой,
Енді рас қой – атыспаймыз окоптар мен обада,
Енді рас қой,
Бауыржан да екінші рет тумасы,
Әлден аңыз... Бауыржанның тумысы мен тұлғасы.
Музей мүлкі күні ертең-ақ –
Бауыржанның қылыш салған қынабы
Ертең елес – Волоколам тас жолы мен Жуалының
жылғасы
Соғыс – шындық,
Жеңіс – шындық,
Ерлік – шындық, ендеше,
Ерлік жасау мүмкін емес Ер еліне сенбесе.
Айтшы, халқым, күні ертең-ақ келер ұрпақ сағынбай ма
Баукеңді
Шындық – ерлік, Ерлік – шындық шөліркетсе, шөлдесе.

БАЯҒЫ БАҚҚА

Баяғы баққа барайық бүгін,
Баяғыны еске алайық, күнім.
Жеңілдер ме екен, жеңілдер ме екен
Көп айып, мінім, көп айып, мінім...

Баяғы терек, баяғы бұтақ
Тұр ма екен, қалқам, бояуы жұтап.
Тағдырдың желі кеткен жоқ па екен
Байламын үзіп, баянын отап.

Баяғы шықтар, баяғы мүктер –
Байлаған бізді аяулы жіптер.
Қимастықпенен бір-бірімізге
Аялау менен аяуды жүктер.

Баяғы түбір болғанда шынар,
Баяғы гүлдер солған да шығар.
Өткеннің бәрін, кеткеннің бәрін
Табиғат дейтін жалған жасырар.

Сен менен бірақ жасырма түкті
Сені ойлай-ойлай басым қатыпты.
Сенімен өткен бір минутымды
Айырбастаман ғасырға тіпті.

Баяғы баққа келсеңші бүгін,
Баяғы мені көрсеңші бүгін.
Өсіпті баққа еккен шыбығым –
Махаббатыма кеткен шығыным,

Келсеңші,

соны көрсеңші, күнім!

* * *

Бетегеден биікпін, жусаннан аласамын,

Бұған бірақ қалай мен жарасамын?

Болашақтың қамы үшін төзейін-ақ,

Болмысымнан бөлек пе болашағым?

Болмысымнан бөлекке үйлесем бе,

Өзім алдап өзімді күн кешем бе?

Сый бергенім сияқты қорыққаннан,

Үйленгенім сияқты сүймесем де.

Болмысымнан бөлектің,

не керегі,

Болмысымды шектейді ол, шегереді.

Бәрін-бәрін бойыма өлшеп берген,

О, табиғат, не деген шебер еді.

Болмысымның көгендес көгенегі,

Тыңдайыншы,

жүрегім не дер еді.

Күбірлейді, мінеки, құлағыма:

«Болмысыңнан бөлектің не керегі,

Болмысыңды шектейді ол, шегереді».

«Бетегеден биікпін, жусаннан аласамын»

Бұған бірақ қалай мен жарасамын?

Болмысымды түсінбей бұйрық берген

Мінездегі мініммен таласамын.

БІРЖАН – САРА

Біржан – Сара,
Біржан – Сара,
Біржан – Сара бір адам.
Бірдей адам. Бірдей ақын. Бір дәуірде жылаған.
Сол дәуірдің ызасынан бір-бірімен айтысқан,
Бір-бірімен айтысқан да,
бір-біріне бауыр басып құлаған.

Бірдей адам.
Бірдей ақын. Бір дәуірге өкпелеп,
Келгені ғой дәуде болса дәуірменен бетпе-бет.
Қайдан білсін, дәуірді бір жеңеміз деп ойлайды-ау.
Жырдан басқа,
Сырдан басқа,
Мұңнан басқа
Маңайында жоқ көмек.

Намыс-қайрақ,
Салды қайрап,
Қайралса да, өтпеді-ау.
Қайран дүлдүл,
Қайран бұлбұл,
Жараспайтын өкпе, дау.
Заманына өкпелесе – орны бөлек ол өкпе,
Сонда, олар, Поштабайға, Жиенқұлға
өкпелеуі керек пе?

Содан, содан екеуі де
Заманына қапа болып,
Нала болып кеткені-ау...
Бірдей адам. Бірдей ақын. Нала-мұңы бір болған.
Бірдейлердің қашаннан да –
жандануы, жаралауы бір болған
Екеуі де сом алтын ғой.

Сыналған да шыңдалған.

Шыңдалғанда шындық қалған,
Шындығында мұң қалған.

Бірдей адам. Бірдей ақын. Біреуі еркек, бірі әйел,
Әйелді еркек іздеп келген,

Сақ қараған, сынай ел:

Ақын Сара айтып салған,

Айтып салған Біржан да,

Айтып салу – азаматтық, таза мәрттік сыңайы ол.

Бірдей адам. Бірдей ақын. Бірдей түйсік-түйіні.

Іспейтұғын алқымдары, түспейтұғын иіні.

Бірдей екен Поштабайдан көрген Біржан қорлығы,

Бірдей екен Сара тартқан Жиенқұлдың күйігі.

Бірдей адам. Бірдей ақын.

Жыртқандары бір намыс,

Арғын-найман бірге туған – аралары бір қарыс.

Жаралары жүрегінде,

жараларын жалаған.

Іштей ұлып ілбішіндей,

ыңыранғандай бір барыс.

Былырғы ағаш қайтадан биыл көгерді,
Жапырағы көктеп, бұтағы түгел теңелді.
Айналасында көбелек қаптай жөнелді,
Жаратылыс-ай, көрмедім сендей шеберді!

Менің де биыл былтырғы жарам жазылды,
Жүзімнен сынық сейілттім мұнды, әжімді.
Келістіруі-ай кешегі менен қазірді,
Жаратылыс-ай, көрмедім сендей уәжімді!..

Адам мен ағаш сонда да бірақ бір емес,
Адамның көңілі көктеген ағаш бүрі емес.
Жазылған жара...

қайдан білесің, сол шығар,
Бақыт дегенің, бақыт дегенің – мұң емес.

БІЛЕСІҢДЕР ҒОЙ БӘРІҢ ДЕ!

Білесіңдер ғой,
білесіңдер ғой бәрің де,
Жүрегі құрғыр көңгісі бар ма әмірге.
Басыңда бар ғой, басыңда бар ғой бәріңнің
Жүрегі құрғыр төзгісі бар ма зәбірге?!

Басыңда бар ғой,
басыңда бар ғой бәріңнің,
Жүрегі құрғыр қырында жүрер «тәңірдің».
«Тәңірдің» қыры – өмір тықыры емес пе,
Жүрегі құрғыр қынында жүрер өмірдің.

Ғайып боп көзден жоғалған кезде бірталай,
Сұңқылы бөлек көкектің даусын іздесем,
Қаңырап маған қалғандай болар бұл тоғай.

Сұңқылдап жүріп сыңарын тапқан сол көкек,
Мезгілдік міндет, мезгілдік парыз болды өтеп.
...Ұлы бол мейлің, құлы бол мейлің мезгілдің,
Зая боп үнің кетпесе екен желге тек!

ДАУА

(баллада)

Кейуана өлді.

Ешкімі де жоқ артында.

Кеңсайдан құйттай қазылды қабір марқұмға.

Топырақ салдық.

Үйіне келдік – көршілер,

Ұмытпай ас-су беретін дәстүр-салтында.

Пенсиясынан жырымдап жиған тиынды

Жұмсадық шашпай,

өзіне бәрі бұйырды.

Көрші біткен мүсіркеп, қолы ашылып,

Жетісін, қырқын өткізер қаржы жиылды.

Ниеті ауып үлкен де кіші жұмыла,

Жүгірді істің ыңғайы менен ығына.

Үлкендер жағы «сауап қой» дейді күбірлеп,

Сауапты сыйлау – қарттықтың қатал сыры да.

- Ешкімі де жоқ, ешкімі де жоқ, білем мен,
Әкелеріміз бұлармен біздің бір елден, -
Әйел дауысты жұқалтаң жігіт шіңк етіп,
Әдемі сөйлеп, әдейі ғана шіренген.

- Мүмкін емес,- деді завторг жігіт Жорабай, -
Мүмкін емес, - деді шегелеп сөзін тағадай.
- Возможно, - деді замнач жігіт сыпайы, -
- Возможно, бәрі...

бас шұлғып қалдық жағалай.

- Возможно, - деді ол, - туысы болса, болсын ал,
Алыста шығар, аурушаң шығар, кем шығар.
Советтік өмір салтымен қызмет көрсеттік,
Советтік семья бір мүшесіне ... несі бар?

- Иә, иә, - дедік,
- Дұрыс-ақ, дедік,
- Тым дұрыс.
Дымымыз шықпай қалыппыз тегіс тым-тырыс,
Сол, сол-ақ екен,

Жорабай әлгі жұлқынсын.

- Массың ба! – дедік,
- Отырсай тыныш, нақұрыс.

Ішкенде мұндай білмеуші ек бары бұрқағын,
Білетініміз – жұмыртқадан жүн қырқатын.
Білетініміз – пәленбай кілем үйінен
Шығарса сыртқа, көздердің жауын құртатын.

Білетініміз – бір жылда үш-төрт машина
Ауысып ылғи тұратын еді астында.
Білетініміз – қарамай үлкен-жасына,
Болмаса бастық, сөйлейтін еді басына.

Масайып алған морт мінез сынбай тынар ма,
- Возможнаң қалай?.. –
алды ол замды сұрауға, -

Қарға тамырлы туыссыз қазақ болмасын
Білмейтін бұл кім?.. –
қарады ол бізге, - милау ма?..

- Тек, - деді біреу,
- Тәйт, - деді біреу түршігіп.
Біреулер кейіп, біреулер күйіп, күрсініп.
Біреулер сәл-пәл миығын тартып күле алмай,
Қас қағым сәтте құбыла қалды тіршілік.

Күйіп-піскенмен Жорабайды жұрт қайда аяу,
Сол кезде біреу сыбырлады оған майдалау:
- Замнач қой бұл, Тәкең ғой біздің қадірлі,
Қара басқыр-ай. танымайтын ба ең, ойбай-ау...

Сол кезде Жөкең төбеден таспен ұрғандай,
Орнынан тұрды,
ырғала жаздап, ырғалмай.

Сол кезде Тәкең:

- Дәстүрлі салтты білмейтін
Қызметкер, - деді, - дөрекі, - деді, - бұл қандай?..

Кемпірдің солай тарқадық алып сауабын,
Жорабай қазір беріп жүр сотқа жауабын.
...Әділсің, Өмір!

Әдемі сәтін туғызған
Біреуге сауап, біреуге жауап – дауаның.

ЕБІНІҢ ЖЕЛІ

Ерітші, еріт,
Ебінің желі
Емдеші қане,
деміңмен деме.
Жел-құзымды алып көңілімдегі,
Көтерші көкке,
желіңмен жебе!

Бітірші маған жел-қанат демде,
Берші бір сәтке қиял-ғаламды.
Қанатымды тез қомдап ап мен де,
Кезейін сендей қиян даламды.

Сілкінейін де, серпілейін де,
Үйірілейінші, жел дүлейін де.
Ебі желіндей ебіл де себіл
Сүйгім келеді елді менің де!

* * *

Ебінің желі лүп етті,
Төбеден жүзіп бұлт өтті.
Күнгеіге шарпып нұр тепті,
Беткейде бұлақ бұлк етті.

Ебінің желі лүп етті,
Лүп еткізгендей жүректі.
Қызыққа толы түн өтті,
Қалғандай қармап бір отты.

* * *

Ебінің желі, Ебінің желі,
Ебі жел,
Таңдайын қағып тамсанады екен тегіңе ел.
Жеңіл емессің сен – еліктейтұғын серілер,
Аруларға ұқсап әдетің де жоқ керілер.

Жылылығыңды жұмақтың нұры депті ғой,
Салқындығыңды жұмбақтың бірі депті ғой.
Бірақ та қазір болжамның күні өтті ғой,
Ғалымдар айтсын...

Айтатын кезі жетті ғой.

Ғалымдар рас, қуатын-күшін өлшер де,
Жатқызар оны миллион аттық мөлшерге.
Ебінің желі жансыз жел десе сенбеймін,
Ғылымға-дағы, ғалымдарға да сенсем де.

Ебінің желі таулардың мүмкін тынысы,
Ырысы мүмкін, толғанда шашқан уысы.
Қасиетті мұндай берді деп қалай айтарсың
Таулардың жансыз қолаттары мен қуысы.

Ебінің желі-ай сипатпай өтіп жалыңнан,
Қақпадан шығып, қоңыр төс іздеп сабылған.
Мен туған дала – Торғайға дейін жетесің,
Аңсатқан сезім айырмай мені арыннан.

Суысаң – суы, жылысаң – жылы мезгілдей,
Саябыр тауып, селсоқтығынды сездірмей.
Ебінің желі-ай, сағыныш лебі секілді,
Қашықтықтарды қаусыра берші көзге ілмей.

ЕКІ АБЫСЫН

Екі абысын –
Алпыстан кеткен асып,
Бұйдаласып, бірге өскен ноқталасып.
Бір әулеттің тілегін бірге тілеп,
Бақа тірес болмаған, бақ таласып.

Кіндіктеліп бір әулет көгеніне,
Бірге көрді жаңаны, көнені де,
Бір әулеттің тағдыры арқылы олар
Қарайды енді кең дүние көлеміне.

Кең дүниенің тарылып, кеңейгенін,
Татар дәмнің жалғасып көбейгенін
Көрді бірге... Бақтарды бастан тайған,
Ішкен ірің болған-ды, жеген желім.

“Елу жылда ел жаңа” деген рас,
Ат тұяғын тай басар – ел арымас,
Жігіттері серкедей сере құлаш.

Сол қайнаға, сол қайын...

со бір боздақ,
Қабырғаны, түссе еске, сөге жаздап,
Сөге жаздап сөге алмай кетті, бірақ,
Өтер уақыт –
жараның орнын жазбақ.

Екі абысын –

өткеннің бәрі ішінде,
Бергісін де біледі, әрісін де.
Ішке бүккен бір сырды бұл екеуі
Іштен шыққан айтпайды бала үшін де.

Бірі – ағаның әйелі, бірі – інінің,
Білдірмейді өткеннің жымып, жігін.
Кеше оттай шарпысқан абысындар –

Бәйбішесі байыпты бүгінгінің.

Бірі – қазір қалада, бірі – ауылда,
Екеуі де екі үйдің ылауында.
Қор болады кей-кейді күйіп-пісіп,
Келін менен баланың шылауында.

Бірі ауылдан ет пенен май жіберіп,
Бірі алма, не үнді шай жіберіп,
Екі абысын алмасып сәлем-сауқат,
Отырады өткенге ой жіберіп.

Көгенделіп, бір әулет көгеніне,
Өтті-ай, дүние...

дегенше «әне, міне»

Бір әулеттің әзірге сыйластығы, -
Екеуінің сыбаға-сәлемі ме?..

Екі абысын – алпыстан кеткен асып,
Бұйдаласып бірге өскен, ноқталасып...
Әлгіні ойлап қалады тызалақтап,
Табандарын алғандай шоққа басып.

Тамыр жайған емендей – екі абысын,
Күйіп-пісіп бір әулет атағы үшін,
Өмір сүріп жүргенін білмейді олар
От басынан басталған Отан үшін.

Жұмыста мұның сыртынан сөздер борайды:

- Бейшара-ау, – дейді, – беті-аузы неге бұлаудай?...

Сыбырдың бәрін сезеді ол да сыртымен,
Жалғызбастыға жабысқақ ғайбат ілкіден.
Жұмыс бабында жымыып қойған болады,
Көздегі мұңды көмгісі келіп күлкімен.

Көздегі мұңын көмгісі келер күлкімен,
Іштегі құмай арбасып сыртқы тұлкімен,
Өткен қызықты ойлайды ынты-шынтымен
Алдында бар ма?..

Жиырылар жаман кірпіден.

Өзегін өртеп өткендей болар бір уыт,
Өткендей болар жүректің қылын суырып.
...У тиген жерде сабағы қалған үгіліп,
Тамыры тірі келеді бір гүл тіріліп.

ЖЕР АТТАРЫ

Қара Торғай – Сары Торғай,

Қошалақ құм – Қарақұм.

Сары Тосын – сары атандай

Ботасындай – Балақұм.

Түйемойнақ, Ақшығанақ –

Қарт Торғайдың қанаты.

Ешкіқырған – Қазасалған...
Қандай-қандай жер аты!
Көнген бейнет, көрген қызық,
Келген бұйрық, кешкен тірлік –
Бәр-бәрінің мандаты
Кәсібінде, нәсібінде,
Жалғыз сөзбен танытқан.
Қалт кетпеген,
Мүлт кетпеген
Жібермеген сәл қапы.

Неткен халық,
Не қылған ел –
Маңдай термен,
Құса-шермен
Махаббатқа мәңгі шөлмен,
Атау жаумен аңдысумен,
Атамекен – Жерге жазған тағдырын.
Неткен халық,
Не қылған ел,
Қуанса да,
Жыласа да,
Тұла бойын мұң алса да,
Отанынан жасырмаған барлығын.
Жері жомарт,
Елі де мәрт,
Революция бораздасын
Тартты Торғай далада,
Ал Ыбырай
Алтын сарай салғызған жоқ

Салды сарай – санаға!
Ал Иманов,
Ал Жанкелдин
Жанталасқан жандар ма екен жаны үшін?!
Жан ұшырса,
Сағы сынса,

Ал немесе бағы туса,
Тек халқының қамы үшін.

Торғай алыс,
Торғай шалғай –
Құйттай Торғай картада.
Әлібилер елден алыс,
Жыртты намыс
Тарих дейтін – аренада,
Туған жерден алыс шалғай ортада.

Торғай түкпір,
Торғай қиян,
Бір жағында құрдымы бар,
Бір жағында Бетпақ жатыр,
Бетбақтырмай мың жылдар.
Сол өлкеге қоныс тепкен
Көзсіз батыр бабамыз.

... «Жүрек жұтқан» бабалардың
Жас ұрпағы бүгінгі.
Құрдымдарды құрғатты да
Құлпыртты ғой тыңыңды.

Боксит таулар –
Байқоңырлар шұғыласы боп құбылды.

Торғай алыс,
Торғай шалғай,
Құйттай Торғай кешегі.
Ұлы Торғай,
Жақын Торғай –
Жүрегіме бүгінгі!
Сендегі әрбір жердің аты –
Бабалардың махаббаты,
Бізге қалған аманаты,
Тілде қалған – тірі ескерткіш,
Тірі жеткен туынды!

ЖОҢҒАР ҚАҚПАСЫ

Әнеки, Жоңғар қақпасы,
Тіреген қос тау – қос қолдап.
Таулардың талай – алқасы
Қарайды көкке аспандап.

Барлықтың тауы, Тоқта тау,
(Бекер ат жерге қойған ба?)
Барлық көл келіп тоқтады-ау,
Барлық ел тоқтап байламға.

Немесе,

жаудың бар күші
Тоқтаған шығар – тоқырап.
Тоқтатқан халық қарғысы,
Немесе кие – топырақ.

Немесе намыс не қайрат,
Немесе аққан қанды жас.
Қақпаға қарай атойлап,
Қиылып талай қалды бас.

Әйтеуір, қақпа аузында
Төгілгені рас қызыл қан.
Аққан да шығар қан-жылға,
Қақпа да, мүмкін, бұзылған.

Бұзылып қақпа бекінген,
Мүжіліп тастар, жетілген.
Шекарадағы тіршілік –
Қыл суырғандай өтіңнен.

Халықтың жаны ұшында
Болған бұл қақпа – жан алқым.
Заманның бейбіт тұсында
Ұмытпау керек соны әркім.

ЖҮРЕК

Бәріміз де Адамбыз – жүрегі бар,

Кермек дәмін тірліктің білер, ұғар.
Бірі – бірақ шын күліп, шын жылайды,
Жүре күліп, біреуі жүре жылар.

Барлық жүрек соғады бірдей, бірақ...
Бірақ, бірақ бермейді бірдей қуат.
Бірдей ысып, суынар барлық жүрек
Барлық жүрек тұтпайды бірдей мұрат.

Түсі бірдей, түрі де, көлемі де,
Ісі бірдей игерер денені де.
Біреулерге езіліп ет жүрегің,
Жібімейді біреуге... себебі не?

Алпыс алты тамырдың бәрін бірдей
Әдіптеген, тіршілік «тәңіріндей».
Тілсіз жүрек,
бірақ та сол жүректің
Бәрімізге өмір жоқ әміріндей.

Ақыл ісін жүрекке артамыз да,
Жүрек жара қуанып,
қорқамыз да,
Жұдырықтай жүректі додаға сап
Өтеміз...

Өмір деген ортамызда.

* * *

...Қара бұлтты үйіріп, селмен ұрып,
Дауылымен түйіліп желмен ұрып,
Тағдыр мені тезіне салып алып,
Жібергісі келді бір «пенде» ғылып.

Бұлт артында білдім мен шуақ барын,
Дауыл ғой деп – дәмемді құлатпадым.
Сырғақтамай, сырғымай қарсы алғанмын
Тағдырымның сыбаға – сынақтарын.

Өарсы алмасқа жоқ ешбір айла-шарғым,
Тағдырымнан қашанда қайда асармын?
Тағдыр, саған мың да бір рақмет!
Өкіндірдің. өксiттiң, ойға салдың.

КЕРЕКУМЕН КЕЗДЕСУ

Баянауыл басында бұлт бар ма,
Керекудің көгінде мұнар бар ма,
Қалқаман мен Мамыр көл қосыла алмай,
Орны жатыр.

Баяғы құмар бар ма?!

Шідерті мен Шілікті арасынан
Тұз тасыған түйеге сыңар бар ма,
Махаббатқа «Қорландай» қойса ескерткіш,
Машақатын көрген кім,

сұрау бар ма?!

«Мен кедеймін, адастым, кім жазықты!»

Деп бозбала жаныман жылау бар ма,

Тағы да бір бозбала тау-тас кезіп,

Табанынан таусылып, шыдау бар ма,

Қара Ертістің суындай арқаланып,

Төгіп-төгіп алатын жырау бар ма,

Сері бар ма Шәкендей,

бала бар ма

Қабдікәрім ақындай қуанғанда.

Жә, жетеді тізбей-ақ

осылар да

Осынау топырақ аруағы бір аунауға.

Бар, әрине.

Бәрі бар. Бәрі орнында,

Бірі кейін, біреуі топ алдында.

Соған орай сыйы бар заманның да,

Соған орай салмағы бағаңның да.

Қосылмаса, көл шығар қосылмаған,

Ынтызарлық үлгісі ол – ғасырға аян.

Махаббаттың мұңына мәңгі ескерткіш

Қалқаман мен Мамыр көл, жасыл Баян.

Осы өңірде тұз жалап, суын ішкен

Сыңар түйе аумайды өң мен түстен.

Елестейді ол өркеші мұнара боп,

Пароход боп боздайды енді Ертістен.

Сол бір түйе енді елес...

ант атқандай,

Еңбегіне куәлік, мандат қалмай.

Екібастұз жылуын Орал тау мен

Европаға ең алғаш сол тартқандай.

Ол шөлдеген, ол білген, ол аңсаған,

Сүрлеу салып жасампаз, заман, саған.

Пирамида тасынан түрі бөлек,

Эйфель мұнарасынан биігірек,

Ең алғашқы кірпішті сол тасыған,

Сараыарқада салынған, канал, саған...

Қол жетпеген шын ғашық адамына,

Жеткізбеген Қорлан ба, заманы ма!?

Ол да білген,

бар мұңын кеткен айтып,

«Келер ұрпақ қарар деп қабағыма».

Бас ескерткіш – жүректе Естай әні,

Тас ескерткіш әлі жоқ... болады да!

«Мен кедеймін, неліктен?

Кім жазықты?» -

Деген ақын, мұң жұтты, у да жұтты.

Соның бәлкім, арманы орындалған,

Гүл-қауызда таскөмір бүр жарыпты.

Тау-тас кезген бозбала далаға ынтық,

Қуанышын ғұлама қабағы іркіп,

Менделеев кестесін Сарыарқа ғып,
Махаббаттан тұрар ед алабұртып.

О, жарықтық кең заман, неткен рақат!
Кен мұхиты – Кереку жатқан жалпақ.
Екібастұз жылуы енді бүгін,
Евразияға табиғи оттан да ортақ.

Онда Баян басының бұлты да ортақ,
Керекудің көгінде мұнар да ортақ.
Топырағынан алынған тас көмірдей,
Топырағымен жабылған мұңы да ортақ.

Онда мұңға малынған жыры да ортақ,
Мұңнан бақыт жасаған ұлы да ортақ.

Дос елдерге жарық та, жылу да ортақ,
ГРЭС-тердің, ГЭС-тердің атауы ортақ,
Алыптардың даңқы мен атағы ортақ.
Бәрі,

бәрі, бәрі жұп, бәрі де ортақ,
Жұп емес туған жерге – тек Махаббат!

* * *

Көктемгі кара жаңбырлар, қашан жауасындар,
Қырлардың көгін өсіріп, көңілін ашар дауасындар.
Қара жер қатаяр еді, аспанның нұры
Жасыл шалғындарменен жасауламасаңдар.

Сіркесі су көтермей – сонар даламыз,
Сендер сіркірегенше алаң боламыз.
Ұлан далаға көк, жасыл шалғындар шықпаса,
Қайрақ қырларға қажалып, тәмамдаламыз.

Беу, аспан,
Жердің әділ жанары, жылап тынасың сұстансаң,
Жалқы тақиям – қиналам апшып, қысқарсаң.
Жердің әділ жанары, сен жыламас та едің,
Көзіңе түспесе табанымнан ұшқан шаң.

Айлап жаумадыңдар, айлап жоқ болдыңдар,
Аңсап сағындық, қай жаққа тоқталдыңдар.
Жерден ұшқан шаң аспанның көзін ашытқанда,
Жерге ыршып төгіліп, қаймақ боп қондыңдар.

Жарықтық тамшылар жерге сүйсініп жеткесін,
Топырақ қалай түрленіп тіршілік етпесін.
Ақын аспанымыз – иіп тұрғанда,
Абай болайық, исініп кетпесін.

22.03.69 ж.

ҚҰДЫҚ

Торғай,
сенде құдықтар көп,
Шыңыраудан су тартқан.

ҚЫРЫҚ БІРІНШІ ЖЫЛҒЫ КЕЛІНШЕК НЕМЕСЕ ЖАЗУШЫ ШЕРХАН МҰРТАЗАЕВҚА СЫР

Сол келіншек сенің жеңгең, менің шешем еді ғой,
Сенің барың, менің барым – көңіліне сеп еді ғой.
Сен аяушы ең, мен аяушы ем.. ол аяйтын біздерді,
Бұл сезімді кеудемізден өмір көсеп еді ғой.

Бұл сезімді кеудемізден өмір көсеп... жылындық,
Аяулы өмір, аяй білсе тәтті екенін ұғындық.
Енді, міне, өтті бәрі, әттең, ғұмыр өтеді-ау,
Ал әйтпесе, қайғы да жоқ, бақыт та жоқ ғұмырлық.

Енді, міне, өтті бәрі... Үшеуміз де жетілдік.
Сенен, менен, одан-дағы кетті, әрине, жетімдік.
Екі еркекпіз, бір әйелміз – үш ұрпақпыз және де,
Аяп өскен бірін-бірі кешсек-тағы не тірлік.

Ол, әрине, шашы қудай, бетіне әжім түсті ерте,
Сенің-дағы балалығың бір жалт еткен түспен тең.
Мен кеңшілік күндерде өстім, еркіндігім – құспен тең,
Әке көрмей, көке көрмей алғаныммен іштен дем.

Сен алдыңда жеңгенді аяп, артыңдағы ініні,
Ал ол болса, біздерді аяп – жібіді де иіді.
Өзіңді аяп тұрғандарды – аяу екен қиыны,
Үштік одақ едік біздер – аяулы өмір түйіні.

Қаяу көрген, аяй білген – үштік одақ біз едік,
Қайырым үшін, мейірім үшін саппен санат түзедік.
Енді, міне, өтті бәрі... ғұмыр шіркін өтеді-ау,
Қаяу көңіл, аяулы өмір біткенінде мұзы еріп.

Бәлкім біздер көп қиындық көріп өскен, соңғымыз,
Өткенді ойлап, келеді рас, соңғысы да болғымыз.
Адамзатты мәңгі десек, табиғатқа теңесек,
Не болады еріп кетсе мәңгі мұхит – мәңгі мұз?

...Бір келіншек, бір бозбала, бір ерқара – ер бала,
Бірі – кемпір, бірі – азамат, енді бірі болды аға!
Енді, міне, бәрі бүтін, ғұмыр да әзір тұр жетіп,
Өтіпті өмір...

Кетік көңіл... Бататыны сол ғана.

* * *

Қырық жаста келіншек.

Қырық жаста.

Қырық жаста әйелде – ғұмыр басқа.
Қырау, қылау, бозқырау шалығына
Бұл жаста әйел үсімес, ұрынбас та...

Бұл жаста әйел болғанмен қанша нәзік,
Үйренеді сәл тоңып, сәл тоңазып.
Қол байлаған тірліктен мойны босап,
Азаяды зіл батпан арқада жүк.

Қыз бойжетіп, ұлы да тұр ержетіп,
Төрт құбыла қалғандай түгел бекіп.

Әкесі енді дүниені дүрмек етіп
Баяғыдай жүрмейді түнделетіп...

Жүрек емдеп немесе бүйрек емдеп,
Үйден ұзап шықпайды күйбелеңдеп
Ал бұл болса – дені сау, бойы сергек,
Мезі етеді бір сарын үйдегі ермек.

Той-думанға, қонаққа бара қалса,
Жүзінен нұр тарқамай, тарағанша,
Би билейді дөңгелеп, ән айтады
Шаршағанша, әуені жарағанша...

Бұл жаста әйел – ынжық та ұяң емес,
Бұл жаста әйел – шындық қой, қиял емес,
Бойжеткендей ішінен бір булықса,
Болмысы ғой...

болмысы зиян емес.

Бұл жаста әйел – ойнаған қолда алтындай,
Алтын құрғыр арбаусыз болмайтындай.
Қорқады өзін біреулер арбайтындай,
Қорқады өзін біреулер қорлайтындай,
Қорқады өзі. Қорқады,

қорықса да,

Көзге түспей, әйтеуір, қалмайтындай...

КІНДІК ҚАН

Шыр етіп түсіп шарана,
Шашалып барып, жұтты ауа.
Түскендей сынап бағана
Сылқ ете түсті жүкті ана.

Тоғыз ай, тоғыз күн күткен
Бір-ақ дем екен бар медет,
Жанарға сонда нұр біткен
Әлдебір ғажап әл демеп.

Шашалып сәби...

жұтты ауа

Басталғандай енді еркі.
Қуанды көптен күпті ана
Жылағанына перзенті.

Қуанды әке аптығып,
Албыртып жатты ана да.
Қамданып тойға жатты жұрт,
Қамсызы – құйттай шарана.

Кіндікті кесіп,

ал, міне,

Көтеріп алды басқа ана.
Бәрі де бір сәт... мәңгіге
Тамғаны – кіндік қан ғана.

Жүректің жүгінгенде заңды ісіне,
Бағың боп,
Сорың боп та айналады
Кішкентай тағдырыңның «тәңірісіне».

* * *

Менің бүкіл өлеңім – Отан жайлы,
Отан берген бойымда от ойнайды.
Отан – жүрек,
жүректен нәр алмаған
Отықпайды ешқашан, отаймайды.
Отан – жүрек.
Жүректің әр дірілі –
Соққаны емес тамырдың, тағдыр үні.
Отан – жүрек,
жүректің иесі – біз,
Біздің қолда – мықтылық, мәңгілігі.

ӨЛШЕМ

Бәрі өлшеулі.

Деміңе дейін өлшеулі.

Тағдырдың салдар-себіне дейін өлшеулі.

Жаялық-кұндақ, тал бесігің де өлшенген,

Жастанар құйттай жеріңе дейін өлшеулі.

Өлшейміз бәрін.

Алысты шырқау – жақынмен,
Жынысты-нуды жадағай-жайдақ тақырмен.
Гүлдерді оқпен салыстырамыз, атоммен,
Ақымақтықты салыстырамыз ақылмен.

Емшектің сүтін анаң де берген мөлшерлеп,
Мөлшердің бәрін атамаймыз ба өлшем деп.
«Көздің де жасы таусылады екен», - дейтұғын.
Соғыстан ұлы қайтпаған кемпір кемсеңдеп.
Салыстыру да,
Салғастыру да,
Бәрі - өлшем.
Таусылу, туу. Бітпейді өлшем өле-өлсең.
- Біткені, - дейді тайғанап кетсе табаның,
- Жеткені, - дейді жұлдыздай жансаң егер сен.

Сүріну де – өлшем, жүгіру де – өлшем, жүру де,
(Көнген ғой пенде өлшеулі өмір сүруге.)
Өткелек өмір – өрмекші құры секілді,
Салмағын соның болса ғой өлшеп, білуге.

* * *

Өмір жылдам атқан оқтай зымырар,
Көңіл – құбылаң. Құбыласына жығылар.
Біз – пендеміз өз билігін өзі әлі
Ұстай алмай от пен суға ұрынар.
Пайғамбар жоқ,
дін-шарғысы тозды оның,
Баса алмады ол ақыл-ойдың безбенін.
Бірақ әлі адамдардың көп көрем

Өз көңіліне өзі иілген кездерін...

* * *

Отанды сүй. Отқа түс – от лауласа,
Ал егер де, егер де... от болмаса,
Сүйгеніңді Отанды көрсетем деп,
Жасай көрме, жарқыным, тек далбаса.

Кім анасын сүйем деп айқайлайды,
Сыйлағаны үшін кім той тойлайды.
Сыйлағанын, сүйгенін анасына
Айта алмайды айқайлап,
айта алмайды.

Отан-ана.

Сүйе бер, сүй үнсіз-ақ,
Сол махаббат – мәңгілік жылу-шуақ.
Отан-анаң алады түбі сынап,
Түбің шикі болмасын...
Түбі, шырақ!

* * *

Отанды сүйю, өзінді сүйю – бір ұғым,
Отаннан тарар тамырың менен түбірің.
Отаның сонда жүрегің болып шықпай ма,
Өзіңнен артық кім білмек жүрек дірілін.

Отаның, демек, өзіңнің күйттай жүрегің,
Жүрегің қақса, сенің де заңды жүдеуің.

Ұлы тау яки ұлы таң.
Шыңына бір шығарар,
Шұғыласына бір оар
Әр ұрпақтың соқпағын.

Отанмен атам жолықты
Сардарға, мүмкін, ергенде.
Өз әкем, мүмкін, ауылда
Алғашқы туды көргенде,
Немесе сонау Берлинге
Сол туды ұстап келгенде.
Отаншыл сезім ешқашан
Қарамайды, әсте, көр-жерге,
Бөлектегенге, бөлгенге
Көнбейді ол, әсте, құлдыққа
Қорықпайды ажал төнгенде,
Өлмейді ол сен өлгенде!

...Қырықыншы жылдар соңының
Сөніп бір жанған жарығы,
Отаншыл сезім от болып
Біздерге қалай дарыды?
Аштықты біздер білмейміз,
Соғысты біздер көрмедік.
Терезе жұртпен тең болып,
Теңеді біздер өссек те,
Есерлікке ерік бермедік.
Жеңістің гүлі Біздерміз
Өртеңге өскен өң беріп.
Ғарышқа қарап талпындық

Аяулы ана – Жер болып.

Отаншыл сезім... біздерге,
Балалық шақтан дарыған.
Айрылған әйел жарынан...
Зәрезап еді зарынан.
Зарлай да жүріп сол әйел
Түйетін талқан тарыдан,
Түспейтін ұршық қолынан,
Сүйріктей саусақ кетпеннің
Сар мейіз еді сабынан,
Ұялап қалған сары су
Қақсайтын еді қарынан.
Сонда да... “колхоз шаруасы,
Қалды-ау деп бітпей” налыған.
Бір ғажап мейірім болмысы
Білінуші еді бабынан.
Садаға еді – сайтан сөз
Беттегі иман, арынан.
Бір үзіп берсе нанынан,
Шықпайтын едік жанынан.

Отаншыл сезім... біздерге
Балалық шақтан – бақ қонған.
Бар еді ағам балдақты
Аяғын соғыс ап қалған.
“Бір басқа бір көз, бір аяқ
Шүкірлік, қалқам, шақ болған”
Дейтұғын еді ол.
Бұл сөзі

Дүйім бір елге дэт болған.
Мінетін атқа бір ырғып
Сықырлап сол жақ қапталдан.
Түсетін аттан домалап
Құлаған тастай жақпардан.
- Өттік қой аман оттардан,
Қалдық қой тірі оқтардан...
Маңдайдан мені сипайтын, -
Сені тірі болсаң, -деп, - қарғам, -
Маңдайдан сипап бір күні:
- Ертеңің – ертек, - деп, - қалған.
Содан соң аз-кем тоқталған,
Артына мені мінгізіп,
Көпжиде жаққа ап барған.
- Көпжиде мынау шоқталған,
“Атамекенің” – деп, - қалған.
Кешегі қанды соғыста,
Бұл жерден, қалқам, алыста
Ағаларың да көп қалған...
Топырағын сосын уыстап
“Құнары-ай, шіркін” дегенде,
Көзіне тамшы кеп қалған.
Отаншыл сезім біздерге
Ағадан солай кеп қонған.

Дарыған бізге бұл сезім
Адалдық, ардан, серттерден.
Қалғанда Ер есен оқтардан,
Қалғанда ел аман оттардан,
Сондықтан да ол, бірбеткей

Туатын мәрттей серттерде.
Ертеңге өскен гүлдердей,
Тас жарған аумас шөптерден.
Отаншыл біздің сезімге
Ғарыштық дәуір дөп келген.
Сондықтан біздің бұл сезім
Өшпейтін өмір – от берген.

* * *

Отқа да салам өзімді, суға да салам,
(Адам ба – өзін суарып шындамаса Адам).
Өз жүрегіммен үрлеймін өз көрігімді,
Өз жүрегіммен өзімді бірге жасаған.

Өз көрігіммен өртеймін өзімді-өзім,
Көрігімдегі өмірім – сезім, мінезім...
Бақыт деп білем – оттарға төзудің өзін,
Балқып бір барып суықты сезінудің өзін.

Бақыт деп білем – буланып балқудың өзін,
Бақытты кезім – балқыған әр қилы кезім.
Қара темірмін,
менсінбен алтынның өзін,
Алтыннан гөрі қымбаттау жарқын мінезім.

Қара темірмін, сондықтан суарыламын,
От пенен суды мәңгіге мұра қыламын.
Отқа да салып өзімді, суға да салып,

Құлпырып қунап тот баспай – тұра да аламын!

* * *

Он жеті жастан, он сегіз жастан сүйгенмін,
Жиырма бес ерек...

Отызда бөлек күйге ендім,
Отыз бесте де, қырық бесте де сүйгенмін,
Сүйе беремін қурап қалғанша сүйегім.

Сүйгеннен ернім жұқарса, мейлі, жұқарсын,
Сүйгеннен жүйкем жұқарса, мейлі, жұқарсын,
Сүйгеннен көңілім мұқалса, мейлі, мұқалсын,
Сүйгеннен өмірім қысқарса, мейлі, қысқарсын.

Тек сүйсем болды –
минут па, әлде мәңгі ме.

Ұзағында ма, қысқасында ма – әңгіме.
Дәнінде емес пе, дәмінде емес пе – әңгіме,
Мәңгі есте қалар мәнінде емес пе – әңгіме.

Машақаты мен мұңында емес пе – сыры, ізі,
Буынға түскен уында емес пе уызы.
Мұңнан да рақат, удан да уыз ұюы,
Сол емес пе екен – Адамды адам сүюі.

Сондықтан сүйем,
сол үшін сүйем, сонша көп,
Мұңнан да рақат, удан да уыз тамса деп.
Сүйе алмай налып болғаным да бар сонша әлек,

Сүйіп те қалып, күйіп те қалдым қанша рет.

Сонда да сүйем,

сонда да сүйе беремін,

Бәріңді сүйем... бәріңді иеленемін.

Сүйе беремін,

сүйе де сүйе шаршасам,

Махаббатыма маңдайды сүйеп өлемін.

СҰРАРСЫҢДАР

- Өмірбаян жазып бер, - деді маған,

(Өміріңді сұрай ма тегін адам...)

Өміріме аз емес өкпе-назым

Соны еске алу – өш ету мені маған.

Мені маған айдап сап, өш еткенмен,

Өртенбеймін... шоғымды көсеп көргем.

Өзімді өзім саламын отқа күнде,

Өкінішін өткеннің есептеумен.

Серігім ғой өкпе-наз, нала-мұңым,

Өмір бақи қалғытпас қарауылым.

Қарауылым – қорғаным, әділ қазым

Жүрегімнің қақ бөлсін қара қылын.

Мені маған сонда ешкім өш ете алмас,

Өмірімді зая да, еш ете алмас.

- Өмірбаян жазып бер, - деді маған,

Өмірімді жаздырар... жасата алмас.

Жазып берем...

Жазамын өмірбаян,

Жазған өмірбаяным – бәріңе аян.

Аян емес жерлерін сұрарсыңдар

Тағдыр деген тақуа қариядан.